

De bevolking groeit, de koopkracht neemt toe, de overheid stimuleert, de zuivelbedrijven kunnen leveren. Business is booming en er staat de Vietnamese zuivelsector niets in de weg. Maar de productie moet eerst nog wel even stevig opgeschroefd worden. En dat is waar het programma Developing The Dairy Sector of Vietnam komt kijken.

De onstuimige groei van melkconsumptie in Vietnam

Als gevolg van de continue economische groei is de koopkracht onder de 90 miljoen Vietnamezen enorm toegenomen. Eén van de producten waar de Vietnamese consumenten steeds meer geld aan besteden is zuivel. Deze toenemende vraag wordt gestimuleerd door de overheid, die melk als een oplossing ziet voor de relatief hoge kwalitatieve ondervoeding van kinderen van vijf jaar en jonger. Door middel van bijvoorbeeld schoolmelkprogramma's worden Vietnamezen bewust gemaakt van de goede aanvulling van melk op de dagelijkse voeding. Mede door alle communicatie van grote zuivelbedrijven zoals Vinamilk en FrieslandCampina, is de bevolking inmiddels bekend met 'the goodness of milk', en groeit de vraag naar melk gestaag. Bovendien zal deze vraag steeds verder toenemen doordat de Vietnamese bevolking in 2025 naar verwachting 100 miljoen personen zal tellen. Het land heeft een gemiddeld zuivelconsumptie-niveau van slechts 15 kilogram per persoon per jaar. Landen als Thailand en Japan hebben bijvoorbeeld een consumptie van respectievelijk 22 en 77 kilogram per persoon per jaar. Het wordt een enorme klus voor de Vietnamese zuivelsector om in de komende tien jaar aan deze uitdaging te voldoen.

Melkproductie

Momenteel wordt slechts 22% van de totale zuivelconsumptie in Vietnam geproduceerd, de rest van de melk wordt geïmporteerd. De melkprijzen voor zowel boeren als consumenten behoren inmiddels tot de hoogste ter wereld. Goed nieuws voor de

boeren, een zorg daarentegen voor zowel de consumenten als de overheid. De overheid wil melk juist toegankelijk houden voor alle inkomensgroepen van de bevolking.

Het doel van de Vietnamese overheid is om het deel dat lokaal geproduceerd wordt te laten groeien naar 38% van de totale consumptie en om daarnaast de kwaliteit van deze rauwe melk te verbeteren. Omdat tegelijkertijd de vraag naar melk zo hard groeit is dat niet eenvoudig. Een enorme ontwikkeling van de Vietnamese zuivelsector wordt vereist om de nationale melkproductie te laten groeien van 22% naar 38%.

'Land in peri-urbane gebieden is onbetaalbaar'

Op dit moment is de nationale zuivelproductie in Vietnam ongeveer 313 miljoen kilogram op jaarbasis. Dit wordt geproduceerd door ongeveer 250.000 melkkoeien. Meer dan 70% van deze koeien worden in het warme tropische peri-urbane gebied rond Ho Chi Minh Stad gehouden. 95% van de melkveehouderijen bestaat uit kleine familiebedrijven met een veestapel van slechts 5 tot 10 koeien. Deze familiebedrijfjes hebben zeer beperkte mogelijkheden om hun productie uit te breiden, in termen van landoppervlakte en kapitaal. Men heeft simpelweg geen ruimte om het gras en maïs voor voer te produceren. Land in deze peri-urbane gebieden is

simpelweg onbetaalbaar en daarnaast rukt de bebouwing van de stad steeds verder op. Dus in plaats van uitbreiding is er zelfs het gevaar dat steeds meer kleine melkveehouders hun kleine stukje grond verkopen en ermee stoppen.

Naast de kleine boeren (95%) is er een groeiende groep grote professionele bedrijven. Een gedeelte van deze veehouderijen is begonnen als klein familiebedrijf en heeft zich ontwikkeld naar een bedrijf met 100 tot 200 melkkoeien. Het overige gedeelte bestaat uit megamelkveehouderijen, die veelal door investeringsfondsen zijn opgezet. Deze bedrijven zijn sinds een aantal jaar in opkomst in Vietnam. Daarvan is er nu één die ongeveer 10.000 koeien heeft en van plan is door te groeien naar 40.000 koeien.

Professionele familiebedrijven

Als alternatief voor de verdwijnende kleine melkveeouders en de megamelkveebedrijven, is een consortium van Nederlandse bedrijven, kennisinstellingen, Vietnamese boeren, de Nederlandse én Vietnamese overheid een speciaal programma begonnen. Dit programma stimuleert en ondersteunt de ontwikkeling van professionele familiemelkveehouderijbedrijven met een veestapel van 75 koeien. Het programma getiteld 'Developing the Dairy Sector of Vietnam' heeft de ambitieuze doelstelling om in de komende 5 jaar 150 van deze professionele familiebedrijven te helpen ontwikkelen. Dit zal gebeuren door de boeren te assisteren met het toegang krijgen tot kapitaal, landzekerheid en kennis. Deze 150 bedrijven, met in totaal circa 11.000 koeien, zullen een significante bijdrage gaan leveren om de nationale doelstelling te bewerkstelligen. De private partners in dit programma zijn: FrieslandCampina Vietnam, De Heus, Fresh Studio, Wageningen UR en de

Frysian. Vanuit de publieke sector wordt ondersteuning geboden door het Faciliteit Duurzaam Ondernemen en Voedselzekerheid (FDOV)-programma van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken. Verder spelen verschillende Vietnamese provinciale overheden, het Vietnamese ministerie van Landbouw en de Nederlandse ambassade in Vietnam een belangrijke rol.

De missie van het Dairy Development-programma is om een duurzame groei van de Vietnamese melkveehouderij mogelijk te maken. Dit geïntegreerde programma zal bestaan uit het verbeteren van het melkproductiesysteem, uitbreiding van de veestapel, verbeterde melkcollectie-logistiek en het rendabeler maken van de bedrijfsvoering. Boeren moeten met behulp van intensieve training, doorlopende on-the-job-coaching – en verbeterde toegang tot financiering – professionele melkveeouders worden. Op het gebied van de verbetering van het melkproductiesysteem moet dit leiden tot een transparant uitbetalingssysteem, waarbij kwaliteit en volume beloond worden.

'De melkveesector moet duurzaam groeien'

Naast het voorzien van contacten met professionele fokbedrijven zijn er nog een aantal aspecten die moeten leiden tot een uitbreiding van de veestapel. Dit zijn onder andere het verbeteren van de kwaliteit van de toeleverende diensten als kunstmatige inseminatie en diergeneeskunde, het verbeteren van het veehouderschap zelf en het delen van 'best practices' (Good Dairy Farming Practices (GDFF)). Daarnaast moeten veehouders meer kwaliteitsgericht te werk gaan en dient gefocust te worden op het beheersen van de productiekosten. Naast de ondersteuning van de boeren zal het programma, in samenwerking met alle actoren in de sector, de ontwikkeling van een nationaal beleid ter bewaking van de melkkwaliteit in gang zetten.

De grootste investeringen in het programma worden gedaan door FrieslandCampina, de grootste zuivelcoöperatie ter wereld. FrieslandCampina is al sinds 1994 actief in Vietnam en één van de twee grootste spelers in de Vietnamese zuivelsector.

FrieslandCampina zal zijn enorme kennis over melkcollectie en de daar bijhorende kwaliteitscontrolesystemen inzetten om de juiste melkcollectie-infrastructuur te ontwikkelen. Met als doelstelling topkwaliteit melk van de 150 professionele familiebedrijven naar de melkfabriek en uiteindelijk bij de consument te krijgen.

De Heus Vietnam, 100% eigendom van de Koninklijke De Heus Groep, is sinds 2008 gevestigd in Vietnam. Het bedrijf, met 500 werknemers en 4 fabrieken in Vietnam, heeft als kernactiviteit het produceren van mengvoeders voor de veehouderij- en aquacultuursector. De Heus zal zich richten op het opzetten van een lokaal voedersysteem dat moet voorzien in een optimaal menu voor de melkkoeien. Voorlichters van De Heus zullen de melkveeouders hierin begeleiden. Ook zal het bedrijf investeren in een productielijn in een van zijn fabrieken in het noorden om zo een voor Vietnam unieke lijn van veevoeders op te zetten die vrij zijn van antibiotica.

Verwachtingen

Enorme economische groei, de verwachte bevolkingsgroei, stijgende inkomens van huishoudens, de serieuze kwalitatieve ondervoeding van kinderen, het inzicht van zowel overheid als consumenten dat de toevoeging van zuivel aan het dieet van onschatbare waarde is, de stijgende consumptieprijzen en de doelstelling van de overheid om de zelfvoorzienendheid van melk te vergroten, zijn kenmerken van de Vietnamese zuivelsector. Het is gezien deze feiten dat de partners hebben besloten tot deze samenwerking en zeer enthousiast zijn over de te verwachten uitkomsten. Het programma Developing the Dairy Sector of Vietnam zal niet alleen de Vietnamese consument helpen, maar zal ook Vietnamese melkveeouders een significante impuls geven. Daarnaast verwachten de partners dat met dit project ongeveer 1000 lokale banen gecreëerd worden. Ook zal de kennis die op de manier bij bedrijven en overheden verkregen wordt toepasbaar zijn op andere gebieden.

Marion Klaver en Siebe van Wijk, Fresh Studio
www.freshstudio.vn